

Prostorni razmještaj sportskih objekata u Moslavini

Križanić, Filip

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:926119>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Filip Križanić

Prostorni razmještaj sportskih objekata u Moslavini

Prvostupnički rad

Mentor: prof. dr. sc. Dražen Njegač

Ocjena: _____

Potpis: _____

Zagreb, 2018.

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Prvostupnički rad

Prostorni razmještaj sportskih objekata u Moslavini

Filip Križanić

Izvadak: U ovom radu prikazat će se prostorni razmještaj sportskih objekata na području Moslavine. Također će se prikazati utjecaj prirodno-geografskih i društveno geografski faktora na razmještaj sportskih objekata. Uzevši u obzir da ovaj rad spada u područje geografije sporta, dati će se njena definicija. Definirat će se prostorni obuhvat Moslavine i njene glavne značajke.

29 stranica, 13 grafičkih priloga, 2 tablica, 7 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: Moslavina, sportski objekti, prostorni razmještaj, geografija sporta

Voditelj: prof. dr. sc. Dražen Njegač

Tema prihvaćena: 10. 5. 2018.

Datum obrane: 21. 9. 2018.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Undergraduate Thesis

Spatial arrangement of sports facilities in Moslavina

Filip Križanić

Abstract:

This article will show the spatial arrangement of sports facilities in the Moslavina area. The impact of natural-geographic and social geographic factors on the distribution of sport facilities will also be shown. Bearing in mind that this work belongs to the geography of sport, its definition will be given. The spatial coverage of Moslavina and its main features will be defined.

29 pages, 13 figures, 2 tables, 7 references; original in Croatian

Keywords: Moslavina, sports facilities, spatial arrangement, sports geography

Supervisor: Dražen Njegač, PhD, Full Professor

Undergraduate Thesis title accepted: 10/05/2018

Undergraduate Thesis defense: 21/09/2018

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

SADRŽAJ

1.UVOD.....	1
2.CILJEVI RADA.....	2
3.METODOLOGIJA.....	2
4.GEOGRAFIJA SPORTA.....	4
5.PROSTORNI OBUHVAT MOSLAVINE.....	5
6. PRIRODN– GEOGRAFSKI I DRUŠTVENO - GEOGRAFSKI FAKTORI RASPOREDA SPORTSKIH OBJEKATA.....	7
7.PROSTORNI RAZMJEŠTAJ SPORTSKIH OBJEKATA.....	9
7.1.RAZMJEŠTAJ SPORTSKIH OBJEKATA PO JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	12
10. ZAKLJUČAK.....	23
POPIS LITERATURE I IZVORA.....	24

1.UVOD

U današnje doba bavljenje sportom ili u najmanju ruku rekreacija predstavlja bijeg od užurbane svakodnevice. U doba kada tehnička dostignuća sve više omogućavaju sjedilački način života i umanjuju potrebu za kretanjem, a prehrana postaje tek usputna potreba, sport i rekreacija su ključni za održavanje zdravog načina života. Sportom se u većoj mjeri bavi mlado stanovništvo s obzirom da ima više slobodnog vremena i tijelo koje može izdržati veće fizičke napore. Kako bi se olakšala rekreacija, a bavljenje sportom postalo organizirano i kompetitivno, nužni su sportski objekti. Stoga je rasprostranjenost i ukupan broj sportskih objekata bitan za demografsku sliku prostora u kojem se te aktivnosti odvijaju. Veći broj sportskih objekata i adekvatan raspored inih rezultirat će privlačenjem mladih obitelji koji će imati mogućnost bavljenja sportom i rekreacijom za sebe i svoju djecu. Povećanjem broja sportskih objekata povećava se šansa za stvaranjem novih sportskih talenata koji bi svojim radom i uspjesima mogli pomoći u promociji regije. Također sportski objekti sa svojim popratnim sadržajem značajno mijenjaju fizionomiju prostora. To dovodi do stvaranja rekreacijskih zona. U ovome radu objedinit će se sportski objekti na području Moslavine te će se prikazati utjecaj prirodno-geografskih i društveno-geografskih faktora na njihovu rasprostranjenost. Također će se prikazati njihov međudnos u prostoru i zadovoljava li njihov broj potrebe stanovništva. Ukoliko bude potrebno dat će se prijedlog kako poboljšati njihov raspored u prostoru. U obzir su uzeti isključivo sportski objekti na kojima se održavaju službena natjecanja saveznih liga i sve sportske dvorane uključujući i one manjih kapacitete (poput školskih). Razmještaj sportskih objekata će se prikazati na razini jedinica lokalne samouprave.

2.CILJEVI RADA

Cilj ovog prvostupničkog rada je prikazati prostorni razmještaj sportskih objekata u Moslavini te pri tome definirati ovu regiju i upoznati se s njenim značajkama. Kroz vizualizaciju pomoću GIS-a i pomoću podataka statističkih službi cilj je analizirati odgovara li prostorni razmještaj potrebama stanovništva. Također će se proučiti utjecaj prirodno-geografskih i društveno-geografskih faktora na prostorni razmještaj sportskih objekata. Nakon analize trenutnog stanja u prostoru, cilj je, ukoliko je potrebno, dati prijedlog mogućih promjena koje bi dovele do poboljšanja funkcionalnosti sportskih objekata u prostoru.

3.METODOLOGIJA

U radu će se koristiti metode terenskog istraživanja, prostorne analize, vizualizacija u GIS – u, te analize statističkih podataka preuzetih s DZS-a (Državnog zavoda za statistiku). Terensko istraživanje obuhvatilo je prostor Moslavine s ciljem popisivanja svih sportskih objekata na kojima se odvijaju natjecanja saveznih liga. Neke spoznaje i zaključci plod su vlastitih percepcija i spoznavanja regije. Analizirat će se stručna literatura i pomoću nje se donijeti adekvatni zaključci. Podaci i terensko istraživanje su provedeni kroz srpanj i kolovoz 2018. godine. Sportski objekti koji obuhvaćaju ovo istraživanje su sportske dvorane i sportski tereni. Prema nacionalnoj klasifikaciji vrsta građevina ove dvije podvrste obuhvaćaju:

1. Sportske dvorane - Ovaj podrazred uključuje: zgrade za sportove koji se održavaju u zatvorenom prostoru (košarkaška i teniska igrališta, plivališta, gimnastičke dvorane, dvorane za klizanje i hokej) i koje imaju prostore za gledatelje (tribine, podeste, terase itd.) te za sudionike (tuševe, garderobe itd.).

Ovaj podrazred isključuje: višenamjenske dvorane koje se uglavnom upotrebljavaju za kulturno umjetničku djelatnost i zabavu, sportske terene koji se upotrebljavaju za sportove na otvorenom (npr. otvorena teniska igrališta, otvorene bazene itd.)

2. Sportski tereni – Ovaj podrazred uključuje terene i pripadajuće objekte (osim zgrada za sportove koji se održavaju na otvorenom kao što su: nogomet, ragbi, morski sportovi, trčanje, automobilske, biciklističke ili konjske utrke).

Ovaj podrazred isključuje: sportske dvorane za sportove u zatvorenom, igrališta, zabavne parkove, igrališta za golf, pristaništa u marinama (NKVG, 2001.)

U ovom radu se isključuju sve sportske dvorane i svi sportski tereni koji nisu predviđeni za natjecanje saveznih liga. To uključuje i motocross staze i terene za konjičke sportove na kojima su se nekada vršila natjecanja saveznih liga, no danas su oni isključeni iz takvih natjecanja te služe isključivo za rekreaciju.

4.GEOGRAFIJA SPORTA

Na primjeru rasporeda sportskih objekata u Moslavini možemo vidjeti međusobnu ovisnost sporta i geografije, odnosno prostora. Razvojem sporta, odnosno povećanjem broja sportskih objekata mijenja se prostorni izgled te prostor dobiva funkciju sportske namijene i rekreacije, dok je prostor odredio lokacije na kojima su izgrađeni ti sportski objekti.

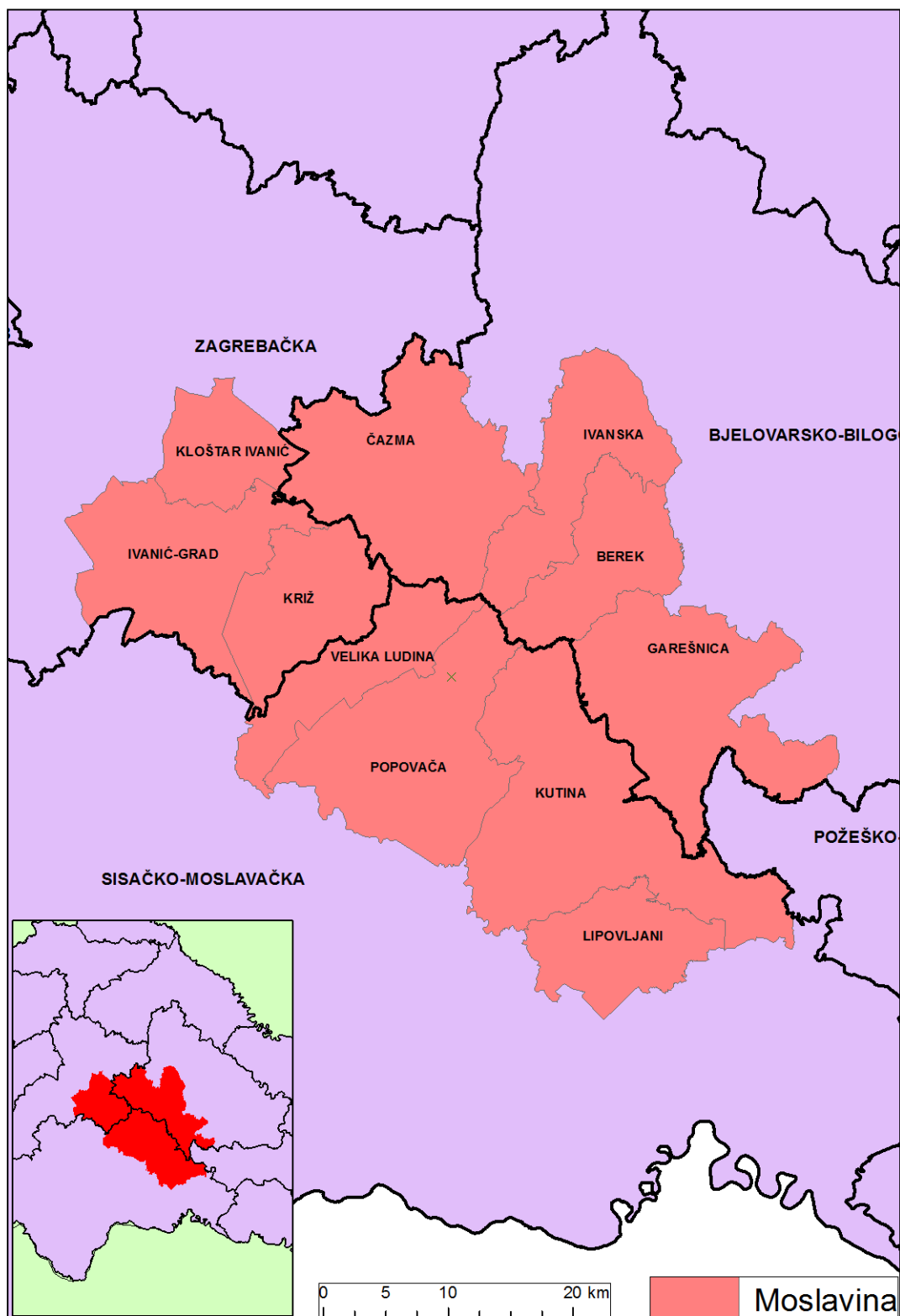
Definiciju geografije sporta u Hrvatskoj dao je profesor Stjepan Šterc (2015.): „Geografija sporta je znanstvena disciplina u društvenoj grani geografskog znanstvenog polja, u okviru interdisciplinarnih znanstvenih područja, koja putem jedinstvenoga metodološkog sustava proučava, pojašnjava, planira i predviđa postojeće i nove odnose i odraze u geografskom prostoru (sadržaji, procesi, veze, odnosi i modeli; postojeći i/ili materijalizirani u novom obliku i na drugom mjestu na geografskoj površini), nastale prožimanjem prirodnih elemenata (faktora) i/ili društvenih faktora (elemenata) i sporta i sportskih zbivanja, s ciljem otkrivanja, objašnjavanja, postavljanja i predviđanja zakonitosti u procesu njihovog funkcioniranja, transformiranja, valoriziranja, nastajanja i nestajanja”.

Bale, autor knjige “Sports geography” (2002.) , kaže: “Tradicionalno zaobilaženje sporta od strane geografa (i geografije u sportskim studijama) je paradoksalno zbog nekoliko razloga. Prvi, sport je velik dio ekonomskog, društvenog i političkog života. Zauzimajući veliku količinu prostora u medijima također je bio subjekt značajnih političkih i ekoloških rasprava. Drugo, prostor i mjesto – smatrani od mnogih kao dva geografska temelja- su središnje osnove i geografije i sporta. Oboje se zanimaju za prostor i za način na koji je iskorišten. Oboje se fokusiraju na način kako se ljudi kreću i međusobno djeluju u geografskom prostorumjestu su načini na koji raspoznavamo sportske timove; na sport utječe fizičko okruženje i krajolik, ali isto tako i sve više sport utječe na njih... ..ukratko, sport je kao i geografija znanost o prostoru.”

5. PROSTORNI OBUHVAT I ZNAČAJKE MOSLAVINE

Moslavina je mikro-regija u istočnom dijelu središnje Hrvatske, gdje ona graniči sa Slavonijom. Moslavina je kraj omeđen trima rijekama, Lonjom na jugu i zapadu, Česmom na sjeveru i Ilovom na istoku (enciklopedija.hr, n.d.). Podijeljena je između tri županije : Bjelovarsko-bilogorske, Sisačko-moslavačke i Zagrebačke. „No, unatoč takvim zakonskim rješenjima Moslavina je zadržala svoj identitet kao skup ljudi, poslova i običaja koji na određenom prostoru, koji karakterizira Moslavačka gora okružena pripadajućim rijekama i Lonjskim poljem, imaju zajedničku povijest, običaje, kulturu i okosnicu gospodarskih djelatnosti.“ (LAG Moslavina, 2013). Moslavina kao regija je subjektivan pojam pa će zbog toga kod različitih osoba ona imati različit obuhvat. Za potrebe ovoga rada odabrane su jedinice lokalne samouprave : Berek, Čazma, Garešnica, Ivanić-Grad, Ivanska, Kloštar Ivanić, Križ, Kutina, Lipovljani, Popovača i Velika Ludina. Veći gradovi na području Moslavine su Kutina, Ivanić-grad, Garešnica i Čazma. Glavne osovine razvoja Moslavine predstavljaju autocesta A3 Bregana-Lipovac i željeznička pruga Zagreb - Vinkovci koje povezuju središnju Hrvatsku sa Slavonijom i Srbijom te se pružaju jugozapadnim dijelom Moslavine. Zbog tog razloga općine na tom području su razvijenije od onih sjeveroistočno.

MOSLAVINA

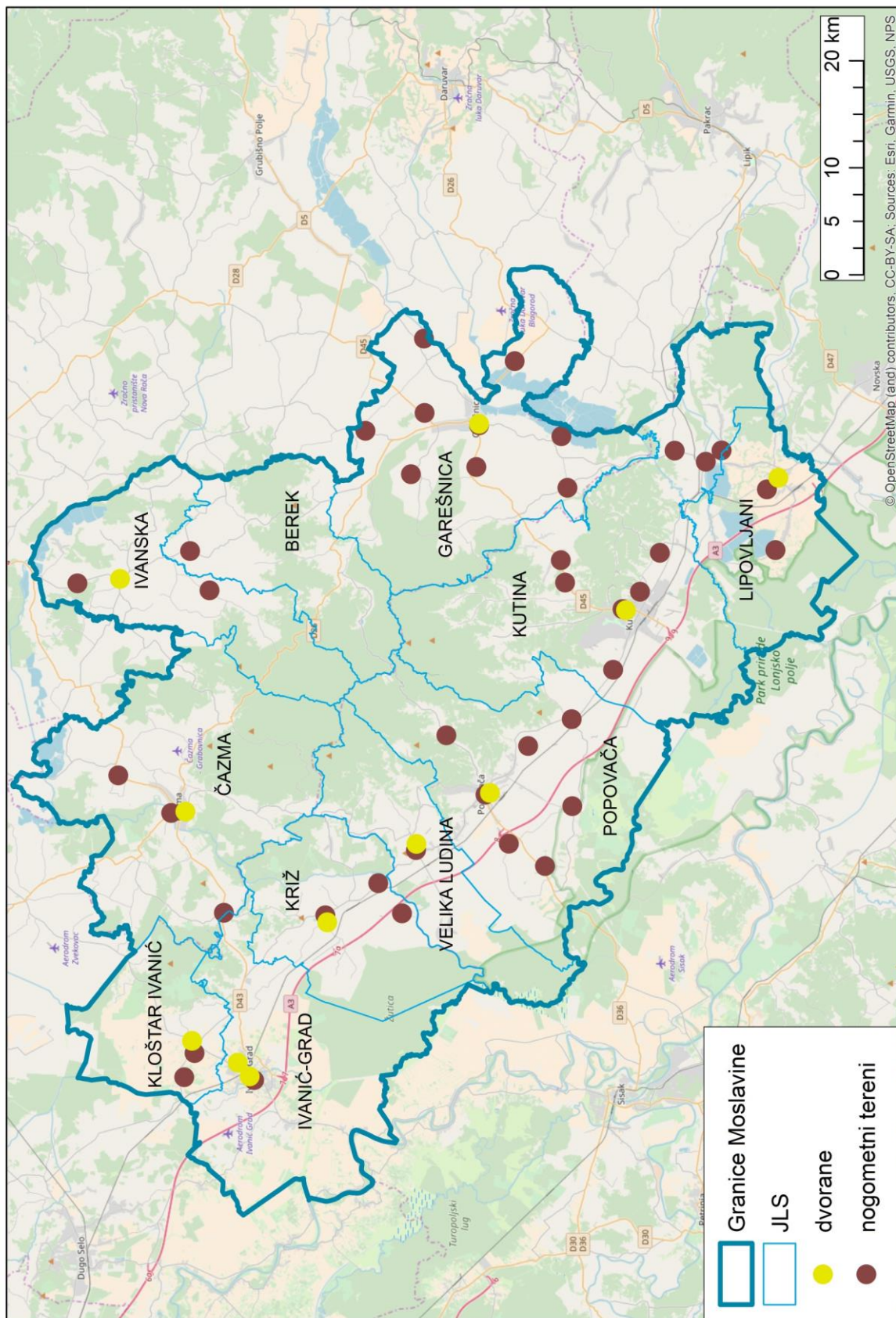

Sl.1. Prostorni obuhvat Moslavine

Izvor: SRPJ 2013

6.PRIRODNO – GEOGRAFSKI I DRUŠTVENO - GEOGRAFSKI FAKTORI RASPOREDA SPORTSKIH OBJEKATA

Na raspored sportskih utječe nekoliko prirodno – geografskih i društveno – geografskih faktora koji su usko povezani. Reljef Moslavine prati pretežno nizinski te blago brdoviti karakter reljefa središnjeg dijela Hrvatske smještenog između većih gorja kao što su Žumberačko gorje, Medvednica, Ivanščica i Kalničko gorje na zapadu te Psunja i Papuka na istoku. Izolirana Moslavačka gora (s najvišim vrhom Humka na 489 m nadmorske visine) ne mijenja bitno karakter te nizine, već odvaja njezine ogranke oko Lonje, Ilove i Česme (Crkvenčić 1974:45) Zbog niza društvenih faktora razvijeniji je postao jugozapadni dio Moslavine. Naime još iz rimskog doba na području Moslavine su nastale prometnice koje su povezivale ovaj kraj s provincijskim središtem – Sisciji. Danas na jugozapadnom kraju se nalazi razvijenija mreža prometnica od kojih su najznačajniji autocesta A3 (Zagreb – Lipovac) i željeznička pruga Zagreb – Vinkovci. Za razliku od jugozapadnog, za sjeveroistočni dio s prometnog aspekta može se smatrati da je na periferiji. Mreža prometnica je slabije razvijenija te nema autocesta već nekoliko državnih cesta i ne prolazi niti jedan odvojak željezničke pruge. Sve to je rezultiralo time da su općine polegnute južno od Moslavačke gore u pravilu veće i više razvijene. Kada pogledamo raspored sportskih objekata na sl.2 možemo primijetiti da je prometna povezanost i reljef bitno utjecao na njihov raspored. Tako u središnjem djelu Moslavine, gdje je i ona najviša, nema sportskih objekata dok južni dio, koji je najniži i najbolje prometno povezan, sadrži najveći broj tih sportskih objekata. Utjecaj prometnica na rasprostranjenost sportskih objekata najviše možemo vidjeti u prostornom rasporedu sportskih dvorana. Iako svaka općina, izuzev Bereka, ima svoju sportsku dvoranu, u jugozapadnom dijelu su one veće i pružaju se uz važnije prometne pravce te je to omogućilo da se u njima odvijaju natjecanja većeg značenja dok su one u sjeverozapadnom dijelu, izuzev Garešnice, gotovo isključivo predviđene za svrhe školskih programa.

Sl.2. Razmještaj sportskih objekata u Moslavini

Izvor: SRPJ 2013

7. PROSTORNI RAZMJETAJ SPORTSKIH OBJEKATA

Uvidom u statističke podatke o stanovništvu i broju sportskih objekata prikazane u tablici 1., na prvi pogled bi mogli dobiti krivu sliku o odnosu stanovništva i sportskih objekata, stoga je potrebno upotrijebiti prijašnja znanja o prostoru i sportskom sadržaju u tom prostoru. U tablici je prikazan ukupan broj stanovništva i broj mladog stanovništva 2011. godine, te broj sportskih objekata po jedinici lokalne samouprave. Ti podaci su potom podijeljeni kako bi se dobio broj stanovnika (u drugom slučaju broj mladog stanovništva) po jednom sportskom objektu. Pretpostavka je da što manji broj stanovnika otpada na jedan objekt to je mreža sportskih objekata razvijenija odnosno bolje zadovoljava potrebe stanovništva. No to ovdje nije slučaj. Najveće odstupanje od prosjeka možemo vidjeti na primjeru Ivanić – Grada. Kada bi gledali samo statističke podatke mogli bi reći da su njemu najpotrebniji novi sportski objekti i da zaostaje za ostalim jedinicama lokalne samouprave. No kada bi išli gledati sportske rezultate i broj sportaša koji okupljaju momčadi na području Ivanić – Grada, bio bi u samom vrhu zajedno s Kutinom. S druge strane Popovača s obzirom na broj stanovnika ima adekvatan broj sportskih objekata, no ti sportski objekti su uglavnom nogometni tereni i momčadi koje se takmiče na njima su u najnižim rangovima saveznih liga te okupljaju manji broj sportaša. Također općine Berek, Velika Ludina i Ivanska po statističkim podacima imaju odgovarajuć broj sportskih objekata no to je rezultat malog broja stanovnika. Tako je Berek jedina jedinica lokalne samouprave na području Moslavine koja nema svoju sportsku dvoranu. Najrealniji primjer odnosa statističkih podataka i sportskih objekata ima jedinica lokalne samouprave Garešnica koja pruža raznolikost sporta, a pri tom ostvaruje i dobre rezultate u sportskim natjecanjima i ima dovoljan broj sportskih objekata da bi se pokrile potrebe stanovništva za bavljenje sportom.

Tab.1. Odnos stanovništva i sportskih objekata

	Br. stan. 2011.	Br. mladog stan. 2011.	Br. sportskih objekata	Br. stan. (uk.)/sportski objekt	Br. stan. (mlado)/sportski objekt
BEREK	1443	325	1	1443	325
ČAZMA	8077	1721	4	2019,3	430,3
GAREŠNICA	10472	2248	9	1163,5	249,8
IVANIĆ - GRAD	14548	3048	3	4849,3	1016,3
IVANSKA	2911	626	3	970,3	208,7
KLOŠTAR	6091	1449	3	2030,3	483
KRIŽ	6963	1402	4	1740,8	350,5
KUTINA	22760	4929	10	2276	492,9
LIPOVLJANI	3455	739	3	1151,7	246,3
POPOVAČA	11905	2736	8	1488,1	342
VELIKA LUDINA	2625	619	2	1312,5	309,5

Izvor: DZS 2011.

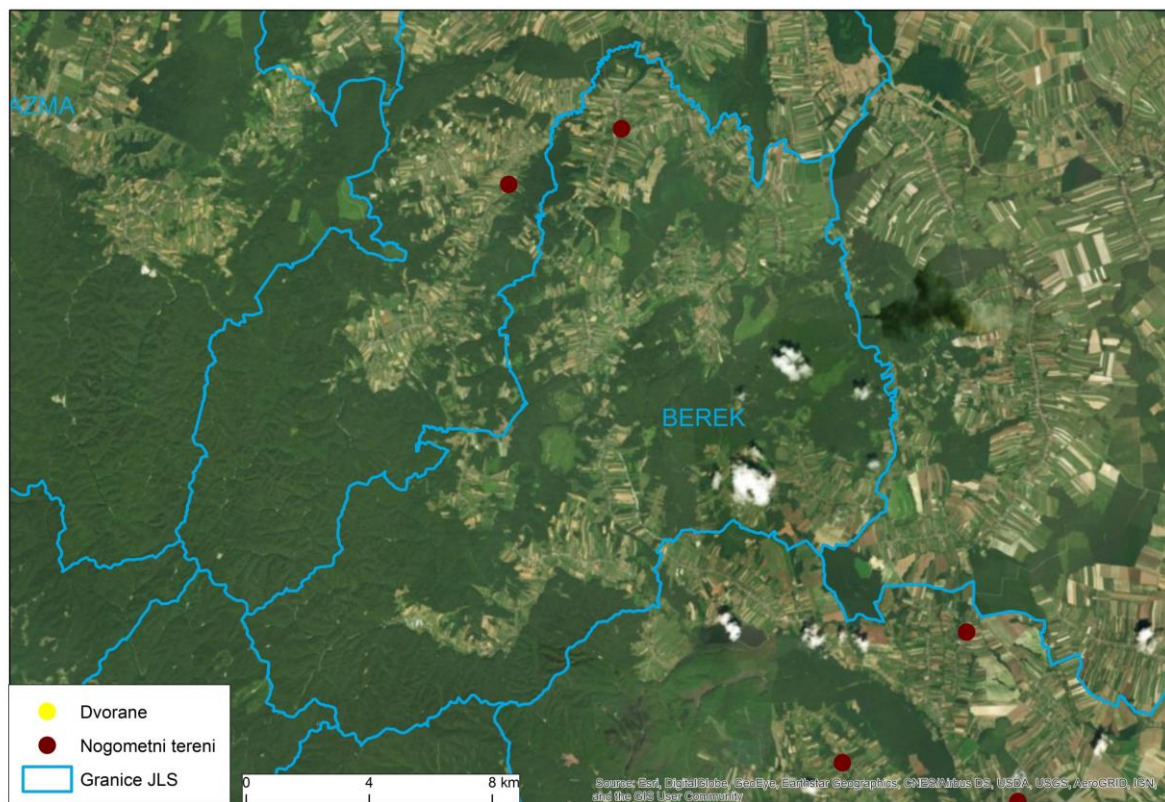
Nešto realniju sliku možemo dobiti po broju sportskih društava, a ne gledajući isključivo statističke podatke i broj sportskih objekata. U tablici 2 je prikazan broj sportskih društava po jedinicama lokalne samouprave. Broj sportskih društava otprilike se poklapa sa veličinom jedinica lokalne samouprave pa tako najveći gradovi imaju najviše sportskih društava, a manje općine imaju i manji broj sportskih društava. Ovi podaci nam mogu prikazati i raznolikost sporta koja se pruža stanovništvu. Najveći broj sportskih društava imaju Kutina, Garešnica, Popovača i Ivanić – Grad. Kutina se ističe sa 40 sportskih udruga na svojem prostoru.

Tab.2. Broj sportskih društva po JLS Moslavine

	Broj sportskih društva
BEREK	1
ČAZMA	13
GAREŠNICA	19
IVANIĆ - GRAD	18
IVANSKA	6
KLOŠTAR	4
KRIŽ	12
KUTINA	40
LIPOVLJANI	8
POPOVAČA	21
VELIKA LUDINA	2

Izvor: Zajednice sportskih udruga Moslavine, 2018.

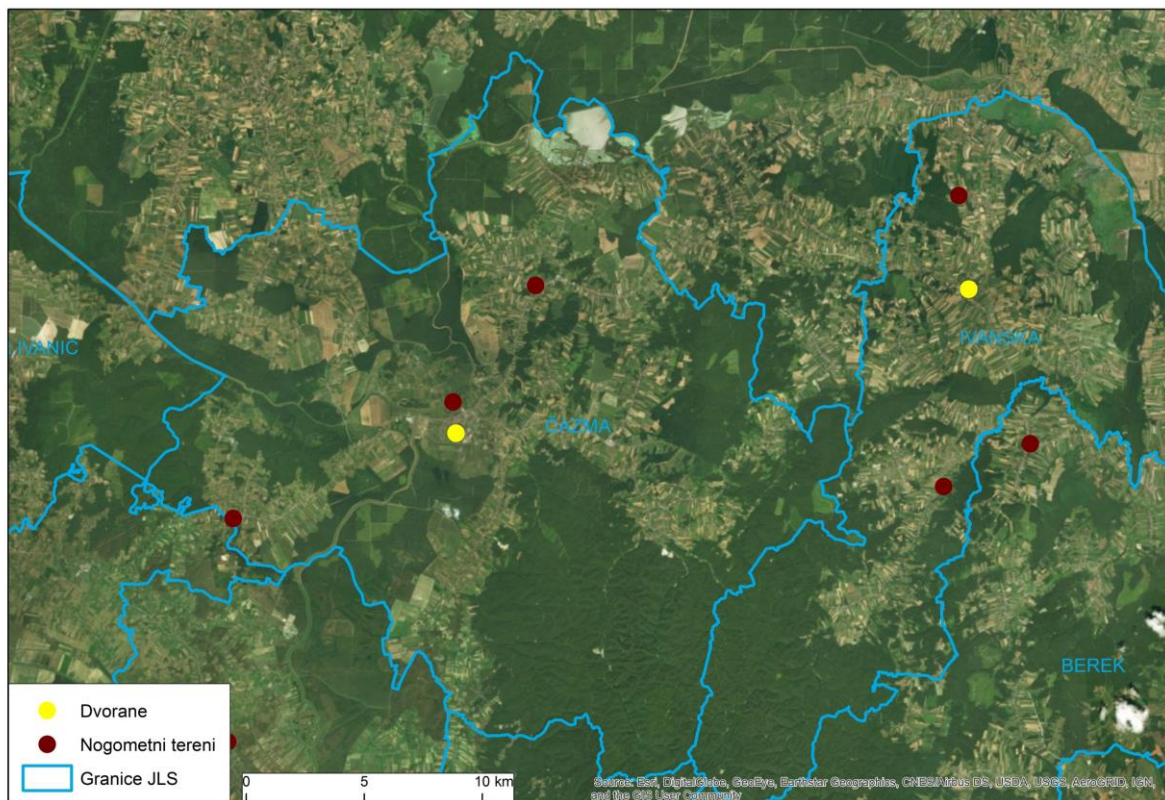
7.1.RAZMJETAJ SPORTSKIH OBJEKATA PO JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Sl.3. Sportski objekti na području Bereka

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

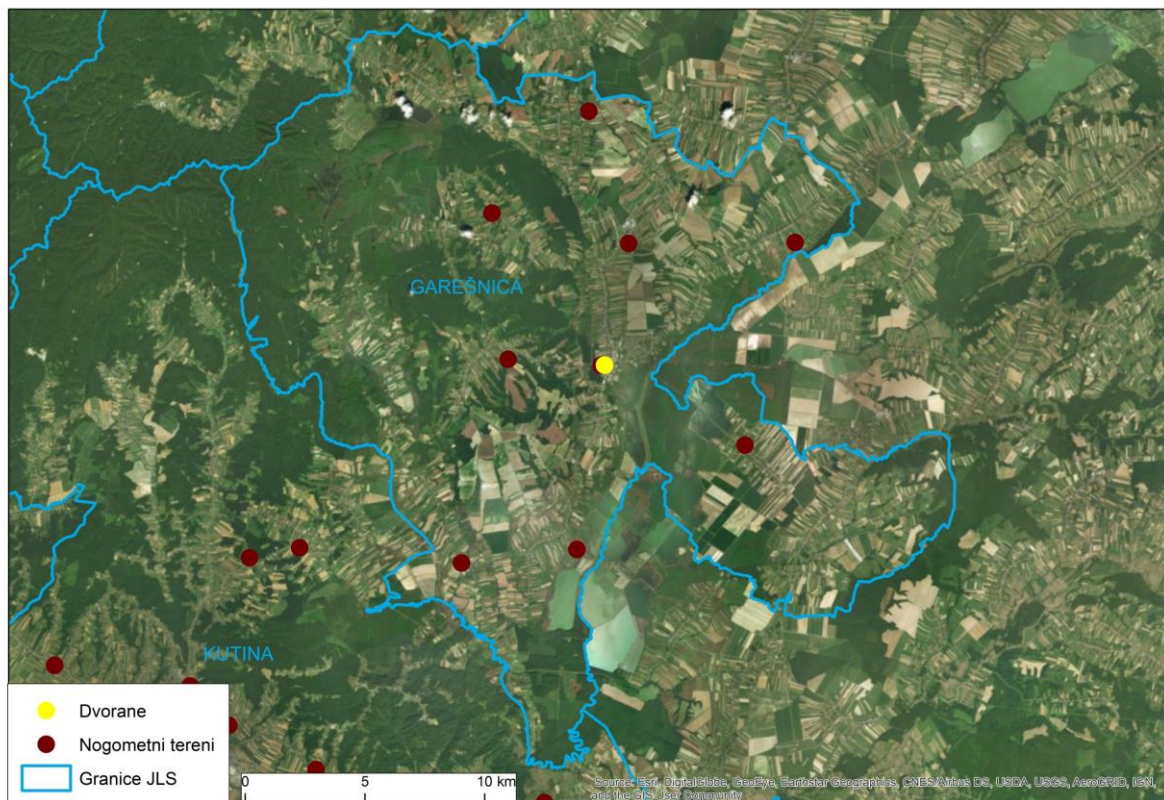
Berek je najmanja općina na području Moslavine. Mali broj stanovnika i mala površina rezultirali su time da Berek ima samo jedan sportski objekt, nogometni teren u naselju Berek. Na sl.3 možemo primijetiti kako je ova općinajedina jedinica lokalne samouprave u Moslavini koja nema sportsku dvoranu, pa ni onu manjeg kapaciteta za potrebe školskog programa. Zbog toga na području općine Berek je aktivna samo jedna sportska udruga. Izgradnja dvorane koja je prijeko potrebna mogla bi dovesti do veće raznolikosti sporta, odnosno omogućiti stanovnicima, a posebno mladima, veću lepezu sportova kojima se mogu baviti što je prijeko potrebno za ostanak stanovništva u ovome kraju.

Sl.4. Sportski objekti na području Čazme

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

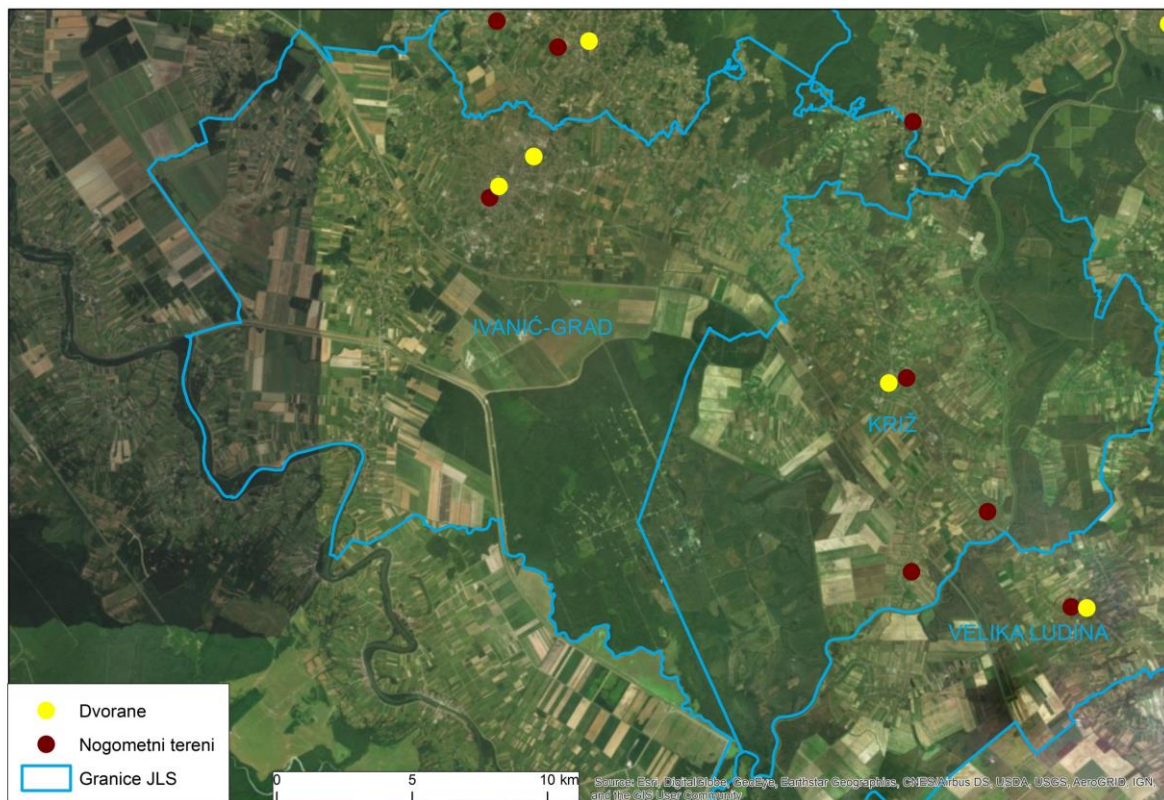
Čazma ima jedan od lošijih prostornog razmještaja sportskih objekata u Moslavini s obzirom na broj stanovnika i veličinu grada. Na području Čazme se nalaze tri nogometna terena i jedna sportska dvorana. Iako ima dovoljan broj sportskih udruga, aktivnost nekih od njih nije na zavidnoj razini te sport uglavnom stagnira. Izuzetak su nogomet i u jednu ruku odbojka kao glavni dvoranski sport. Na razvoj sporta u Čazmi uvelike utječe i mreža prometnica što možemo vidjeti na primjeru rukometa. Naime Čazma ima dovoljno mladog stanovništva i resursa kako bi se sport razvijao, no do problema dolazi u stručnom kadru kojeg Čazma nema. Stoga je potrebno zaposliti stručni kadar iz područja sa duljom rukometnom tradicijom i većim znanjem, ali zbog perifernog prometnog položaja i teže dostupnosti taj kadar ili nije zainteresiran ili traži velika financijska primanja. Zbog toga mladi rukometaši već nakon par godina odustaju od rukometa te se prebacuju na druge sportove koji su im dostupniji i gdje se mogu više razviti poput nogometa. Na sl.4. vidi se da se u centralnom naselju nalazi jedan nogometni teren i sportska dvorana, a u okolici još dva nogometna terena.

Sl.5. Sportski objekti na području Garešnice

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

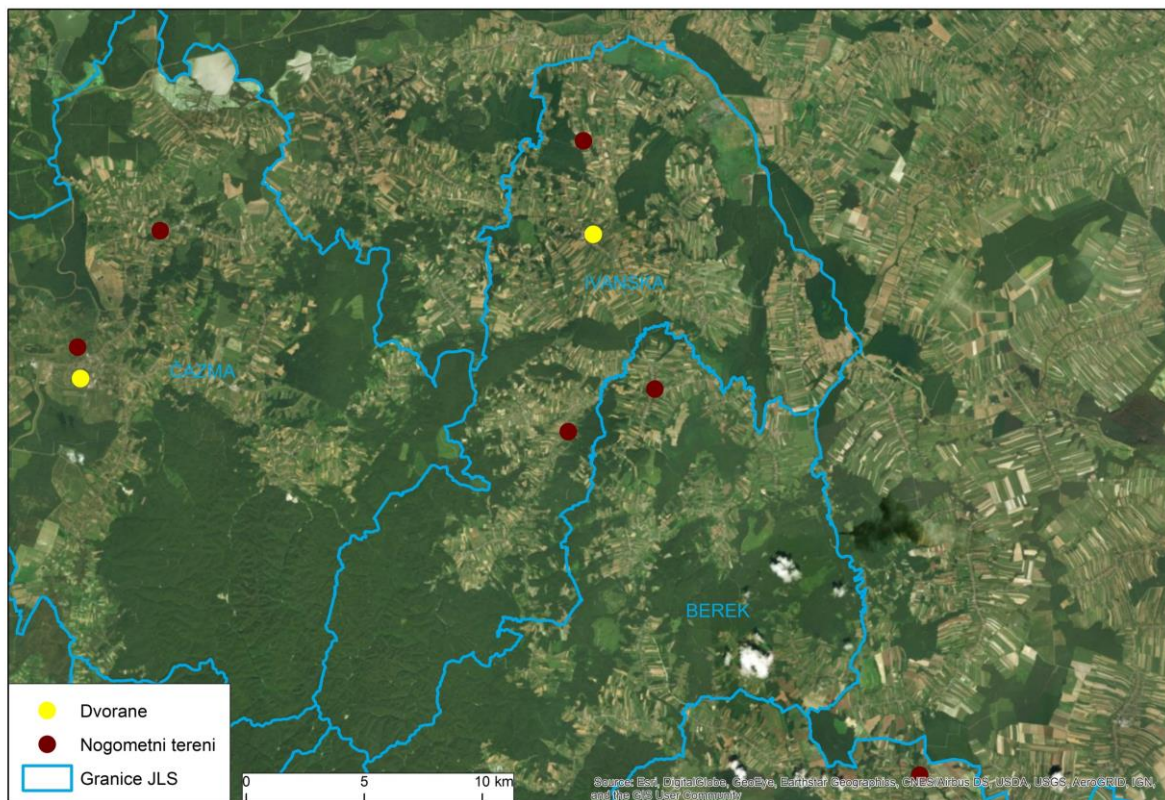
Garešnica je općina u kojoj prostorni razmještaj sportskih objekata zadovoljava potrebe stanovništva. Uz sportsku dvoranu unutar jedinice lokalne samouprave još se nalazi 8 nogometnih terena. Sportski objekti su jednoliko raspoređeni u prostoru, tek je zapadni dio ,koji je brdovit, bez sportskih objekata što je jasno vidljivo na sl.4. Dvorana i jedan nogometni teren se nalaze u centralnom naselju dok su drugi jednoliko raspoređeni u okolici. Zajednica sportskih udruga broji 19 društava što pruža veliku raznolikost sporta. Dobra prometna povezanost unutar jedinice lokalne samouprave pruža velik kadar za razvoj dvoranskog sporta, a povezanost sa drugim gradovima i općinama omogućava dolazak stručnih kadrova i novih metoda rada.

Sl.6. Sportski objekti na području Ivanić-Grada

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

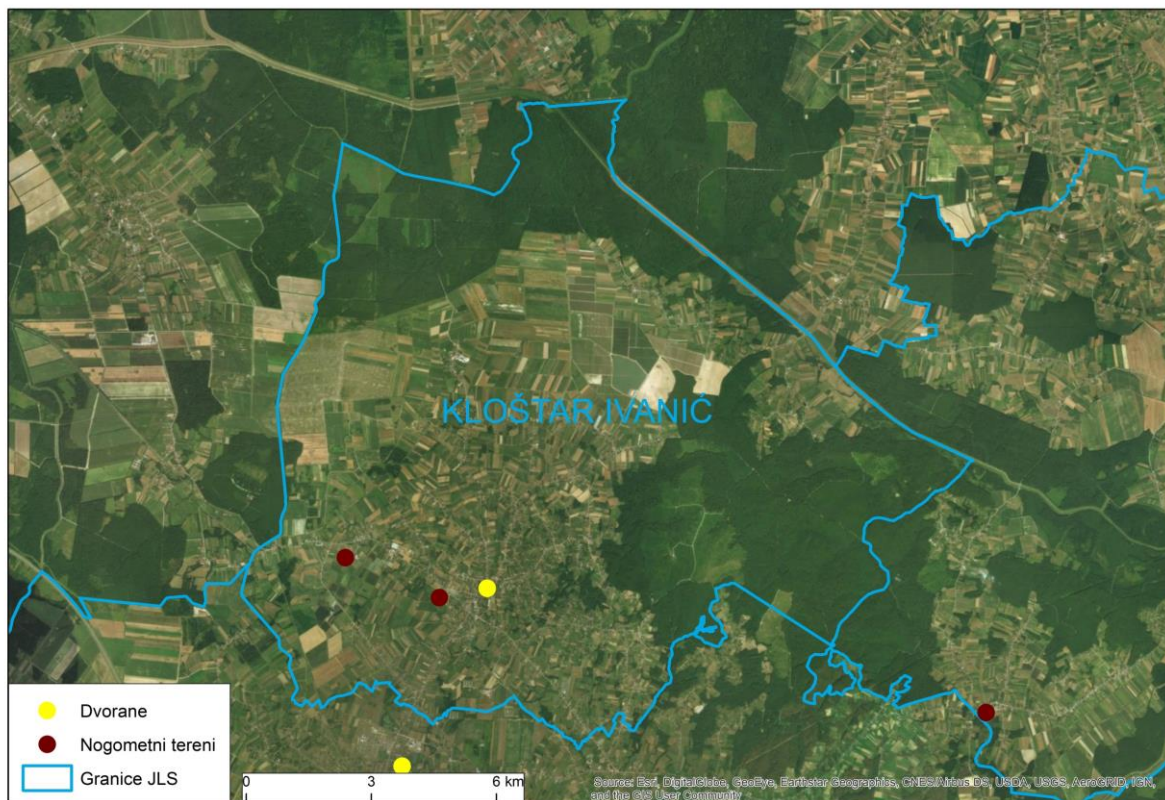
Kada gledamo Ivanić-Grad s obzirom na njegovu veličinu i broj stanovnika mogli bi zaključiti da tri sportska objekta nisu dovoljna da zadovolje potrebe stanovništva. No unatoč malom broju sportskih objekata, njihova razvijenost i veličina dovode do toga da ne samo da zadovoljava svoje potrebe već i potrebe okolnih jedinica lokalne samouprave. Sportski park „Zelenjak“ sadrži dovoljan broj nogometnih terena, atletsku stazu i popratne sadržaje koji omogućuju raznolikost u bavljenju sportom velikom broju stanovnika. Sportska dvorana „Žeravinec“ svojim kapacitetima omogućuje bavljenje svim dvoranskim sportovima, a u kompleksu se nalazi i dvorana za borilačke vještine. Druga sportska dvorana na području Ivanić-Grada je pretežno za školske svrhe, ali se ondje mogu održavati i natjecanja iz sportova koji ne zahtijevaju velike kapacitete poput odbojke i borilačkih vještina. Ta dvorana je u lošem stanju, no njenom eventualnom obnovom povećala bi se kvaliteta kao i poticanje školaraca na bavljenje sportom. S obzirom na rezultate, broj sportskih udruga i sportaša, možemo zaključiti da Ivanić-Grad ima dovoljan broj sportskih objekata. Svi sportski objekti na području Ivanića se nalaze u centralnom naselju što nam jasno prikazuje sl.6..

Sl.7. Sportski objekti na području Ivanske

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

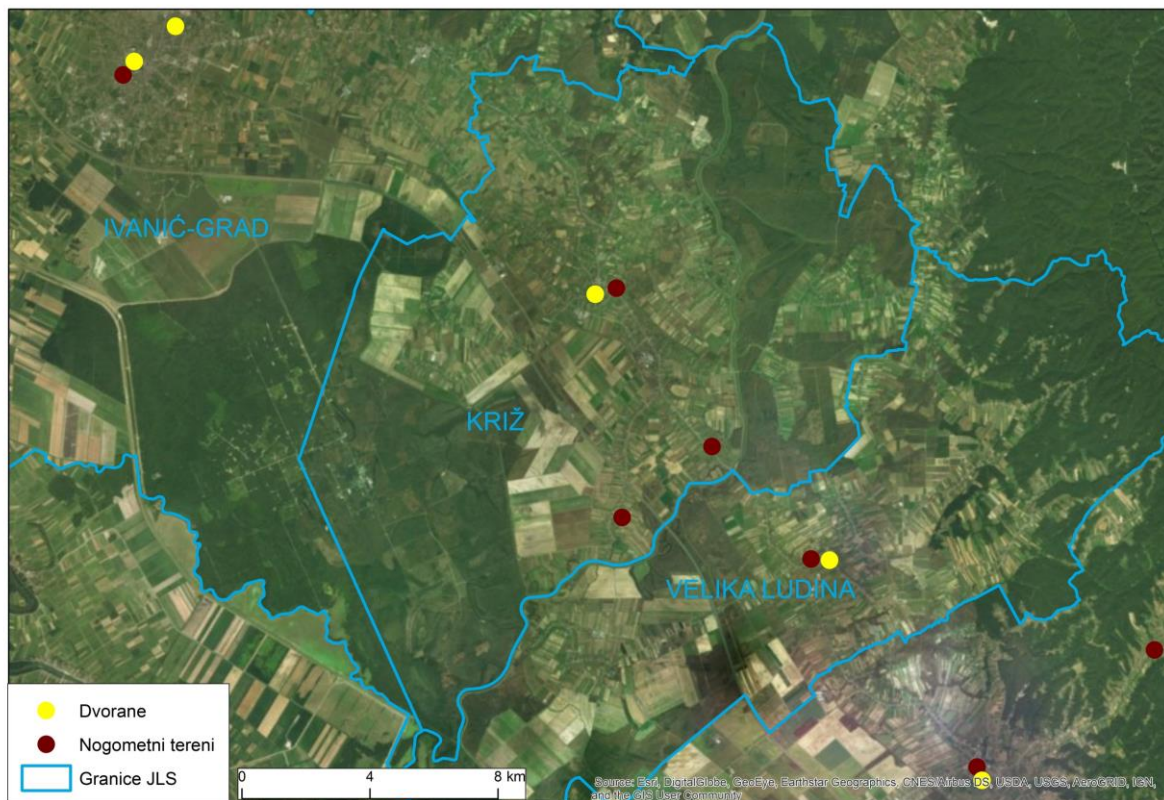
U Ivanskoj se mali broj sportskih objekata nadomještuje njihovom kvalitetom. Nogometni teren je održavan te konstanto dograđivan pa ima i reflektore koji omogućuju aktivnosti noću, a dvorana je dovoljnog kapaciteta za odvijanje svih dvoranskih sportova. Zbog malog broja stanovnika nije potreban veći broj sportskih udruga s obzirom da pruža dovoljnu raznolikost i kvalitetu za razvoj mladih sportaša. S obzirom na položaj unutar regije Moslavine, loše prometne veze i mali broj stanovnika općine, jedan nogometni teren i jedna sportska dvorana zadovoljavaju potrebe ove općine. Na sl.7 se može primijetiti da se dvorana nalazi u centralnom naselju, dok se nogometni teren (koji koristi klub iz Ivanske) nalazi u susjednom naselju.

Sl.8. Sportski objekti na području Kloštar Ivanića

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

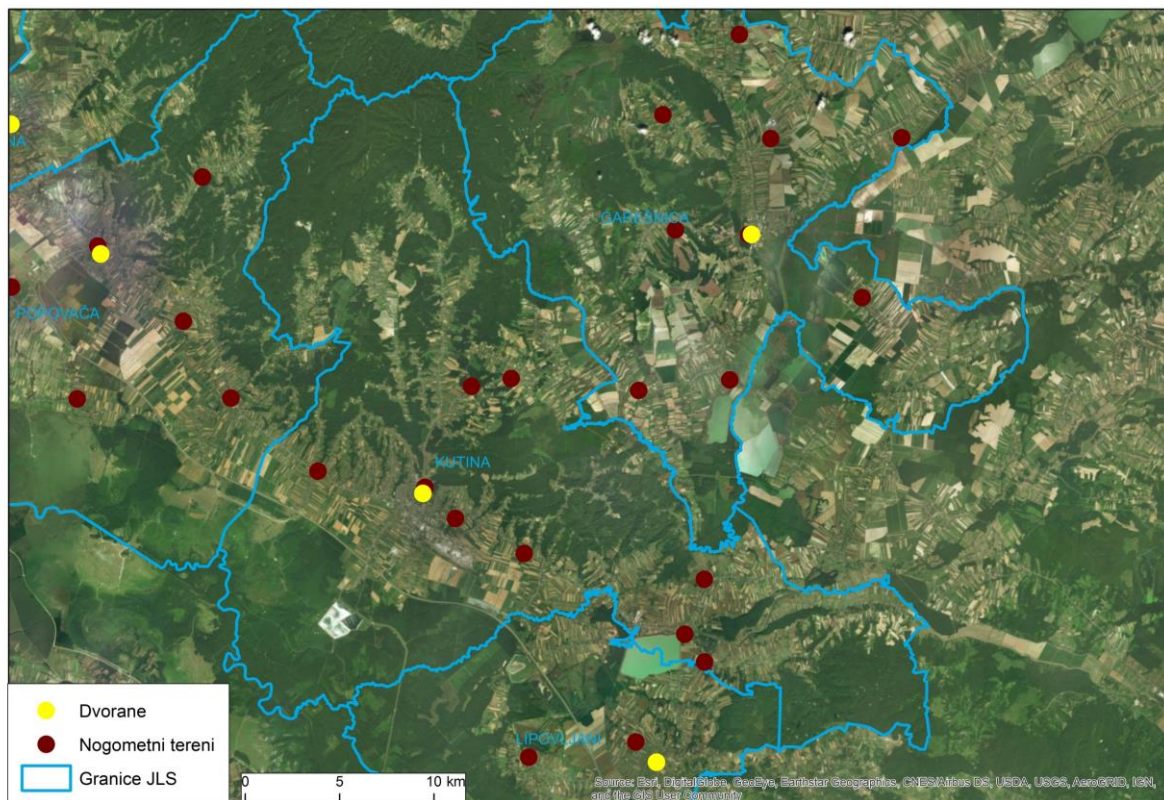
Slika 8. Nam prikazuje raspored sportskih objekata u Kloštar Ivaniću. To je općina u kojoj je glavni sport i praktično jedini sport koji se pruža mladima nogomet. Razlog tome je uska povezanost sa Ivanićem-Gradom sa kojim je u morfološkom smislu gotovo srasla. Zbog toga sportska dvorana koja se koristi u općini je gotovo isključivo za svrhe školskog programa, sa izuzetkom borilačkih vještina kojima nisu potrebni veliki kapaciteti dvorana za aktivno bavljenje. No unatoč tome što se ovdje nalaze samo dva nogometna terena i jedna dvorana mladi zbog dobre povezanosti sa Ivanić-Gradom imaju priliku za bavljenje različitim sportovima. Stoga je broj sportskih objekata za ovu općinu zadovoljavajući.

Sl.9. Sportski objekti na području Križa

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

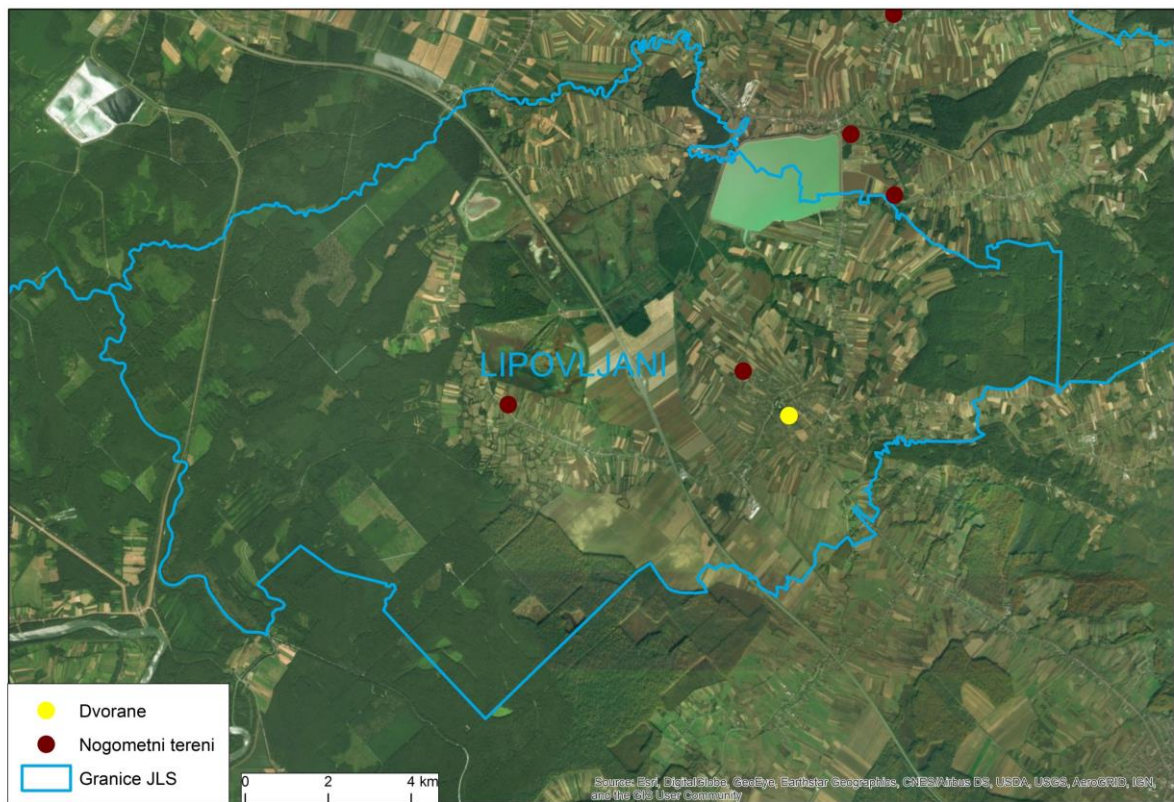
Križ je općina koja u zadnje vrijeme puno ulaže u razvoj sporta i rekreacije. Na području općine nalaze se 3 nogometna terena i jedna sportska dvorana. Sportski park u Križu koji se na godišnjoj razini obnavlja i modernizira pruža sve potrebno stanovništvu za bavljenje sportom i rekreacijom. Sportski park obuhvaća nogometne terene, terene s umjetnom travom, teniska igrališta te teren za odbojku. Uz sportski park u Križu nalazi se i sportska dvorana većih kapaciteta koja pruža raznovrsnost sporta i bavljenje sportom tokom cijele godine. U okolici se nalaze još 2 nogometna terena. Na slici 9 se može vidjeti da su dvorana i jedan nogometni teren u centralnom naselju, a dva su nogometna terena polegnuta periferno

Sl.10. Sportski objekti na području Kutine

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

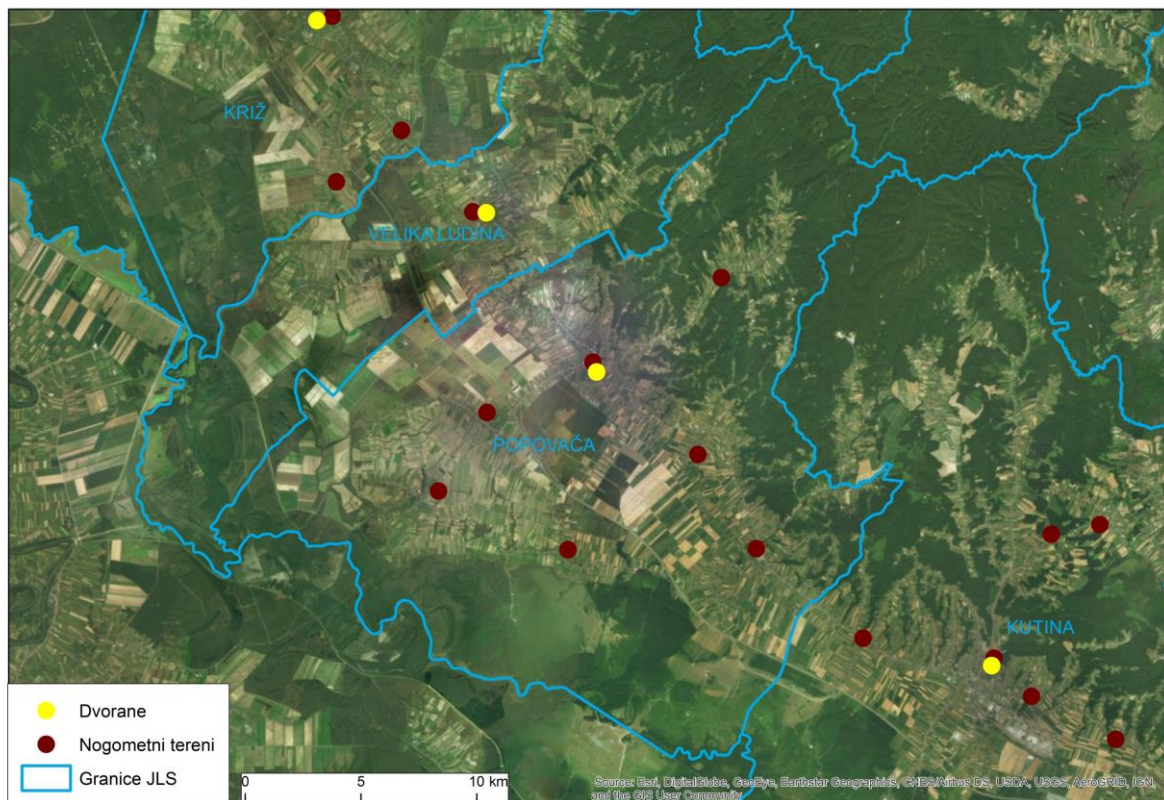
Na području Grada Kutine prostorni razmještaj sportskih objekata je zadovoljavajući i pokriva potrebe stanovništva, baš kao i u susjednim općinama Popovača i Garešnica. U samome gradu nalazi se veliki sportski centar koji obuhvaća dvoranu i nogometni teren sa popratnim sadržajem (atletska staza, pomoćno igralište itd.). Na terenima sportskog centra svoje aktivnosti izvršava najveći broj sportskih društava, dok se u okolnim naseljima nalaze tereni koje zaokupljaju sportaši lokalnih momčadi. Sveukupno na području Kutine nalazi se 9 nogometnih terena i jedna višenamjenska dvorana što se može vidjeti na slici 10. Kutina ujedno okuplja i najveći broj sportaša u Moslavini, njih oko 2500. Zbog povoljnog rasporeda sportskih objekata i dobrog prometnog položaja u Kutini dolazi i do najboljih sportskih rezultata. Tako se primjerice rukometni klub godinama natječe u najvišim rukometnim ligama, a u prošlosti je igrao i europska natjecanja. Nogometni klub je također imao zapažene rezultate i godinama je bio sudionik druge i treće hrvatske nogometne lige.

Sl.11. Sportski objekti na području Lipovljana

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

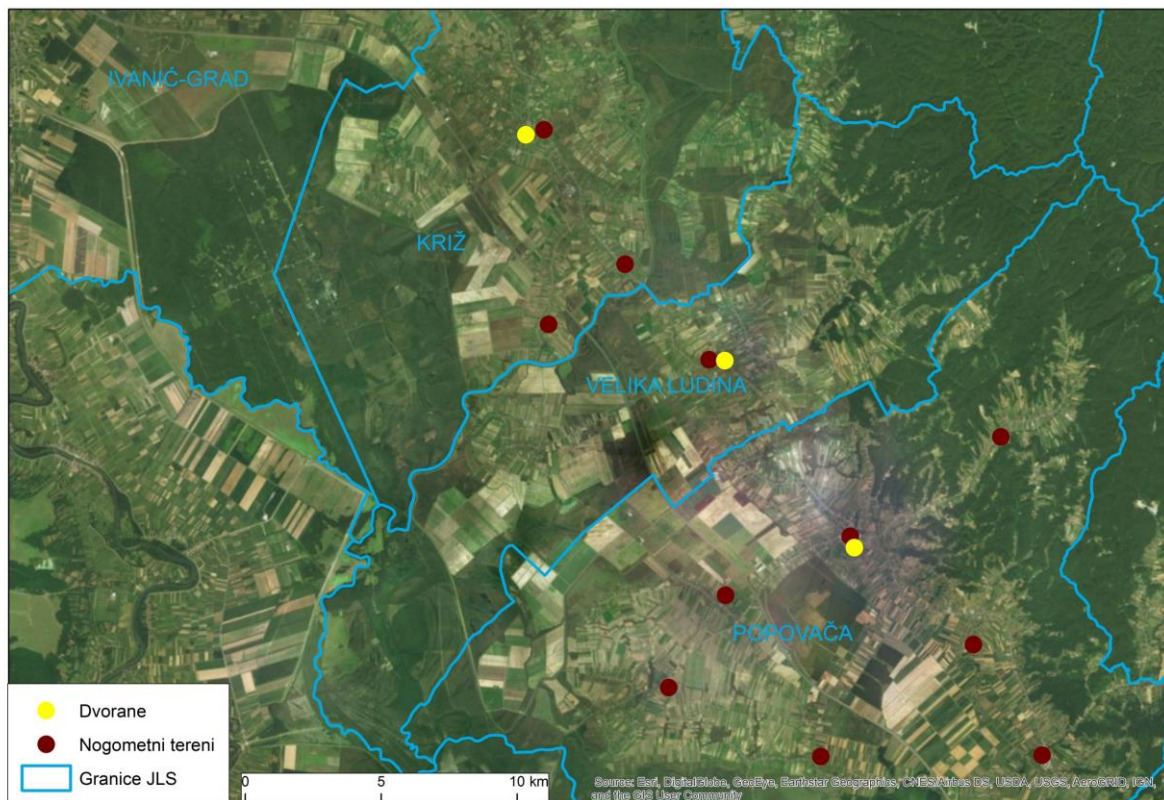
Lipovljani su jedna od najmanjih općina u Moslavini. Manji broj stanovnika prouzrokovan je lošom ekonomskom slikom, a u jednoj mjeri i posljedicama rata. Skoro polovica površine općine Lipovljani je pod šumama (slika 11). Skup ovih faktora je doveo do toga da na području općine se nalazi mali broj sportskih objekata, tek dva nogometna terena i jedna sportska dvorana. U naselju Lipovljani nalaze se dvorana i jedan nogometni teren, a drugi nogometni teren u okolici.

Sl.12. Sportski objekti na području Popovače

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

Pogledamo li prostorni razmještaj sportskih objekata, možemo zaključiti da je on najbolji u Popovači. Svih 8 sportskih objekata je ravnomjerno raspoređeno unutar jedinice lokalne samouprave (slika 12). Nogometni tereni, njih 7, omogućuju lokalnom stanovništvu lak pristup sportu. Sportska dvorana je novoizgrađena te bi trebala doprinjeti razvoju sporta u Popovači. Prijašnja sportska dvorana je bila malog kapaciteta i koristila se u svrhe školskog programa. To je dovelo do toga da su djeca koja su se bavila dvoranskim sportovima, poput rukometa, i u mlađim dobnim kategorijama ostvarivala rezultate na natjecanjima na državnoj razini, bila primorana na odabir drugog sporta ili putovanje u susjedne općine kako bi nastavila svojom aktivnošću. Nova dvorana bi trebala spriječiti da se to prestane događati u budućnosti.

Sl.13. Sportski objekti na području Velike Ludine

Izvor: SRPJ 2013, Arc GIS Basemap

Velika Ludina kao i druge manje općine na području Moslavine ima manji broj sportskih objekata. Velika Ludina je uz Berek općina u kojoj je izražen utjecaj jednoga sporta, nogometa. Za tako malu općinu nogomet je na visokom nivou, ali nedostatak drugih sportova onemogućuje stanovništvu opcije pri odabiru sporta. To, kao i u općini Berek, najviše utječe na žensku populaciju koja unutar svoje općine nema mogućnost baljenja sportom u blizini svog doma. Dvorana je isključivo za svrhe školskog programa, a jedini drugi sport u općini je mini-rukomet koji je predviđen samo za djecu. Oba sportska objekta se nalaze u centralnom naselju (slika 13.)

10. ZAKLJUČAK

Sport i rekreacija predstavljaju važan dio života većine pojedinaca. Bavljenje sportom ne samo da aktivira tijelo nego pomaže da se psihički opustimo. Zbog današnjeg užurbanog načina života bitno je da se prostor za bavljenje sportom i rekreacijom nalazi što bliže mjestu stanovanja. Uzevši to u obzir možemo zaključiti da će gušća mreža sportskih objekata privući stanovništvo koje ima potrebu za bavljenje sportom.

Nakon analize prostornog razmještaja sportskih objekata u Moslavini možemo doći do nekoliko zaključaka. Prirodno-geografski i društveno-geografski elementi znatno su utjecali na razmještaj sportskih objekata u Moslavini. Bolja prometna povezanost i ekonomska slika na jugozapadnom dijelu Moslavine omogućila veći broj sportskih objekata i bolji razvitak sporta. Gledajući samo puke statističke podatke možemo doći do krivih zaključaka o tome zadovoljava li broj sportskih objekata potrebe stanovništva. Uz sam broj sportskih objekata bitna je i njihova veličina kao i stupanj moderniziranosti. Tako je Ivanić-Gradu dovoljan jedan sportski park i dvije dvorane, od čega jedna malog kapaciteta. Tom infrastrukturom on uspijeva zadovoljiti svoje potrebe, a i potrebe susjednih jedinica lokalne samouprave. Nasuprot tome Popovača ima pravilan prostorni razmještaj sportskih objekata i dovoljan broj njih, ali donedavno, prije izgradnje nove dvorane, mladi sportaši koji su se htjeli baviti dvoranskim sportovima morali su putovati u susjedne općine. Vidljiv je veliki nerazmjer između sjeveroistočnih dijelova Moslavine i jugozapadnih. Na jugozapadu, sve općine izuzev Velike Ludine imaju dovoljan broj sportskih objekata i dovoljnu raznolikost sportova, a na sjeveroistoku sportski objekti su pretežno nogometni tereni i manja je mogućnost pri odabiru sporta. Za razvoj sporta u sjeveroistočnom dijelu ključan je razvoj stručnih kadrova i gradnja dodatnih dvorana koje će omogućiti stanovništvu pristup većem broju sportova.

POPIS LITERATURE

Bale, J. 2002. : *Sports geography*. Routledge.

Crkvenčić, Ivan; 1974.: *Geografija SR Hrvatske: Središnja Hrvatska*, Školska knjiga, Zagreb, 1974

LAG Moslavina, 2013.: *Lokalna razvojna strategija*

Šterc, S; 2015 : *Geografski i demogeografski identitet* ,Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

POPIS IZVORA

Enciklopedija.hr, n.d.: Moslavina, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=42068> (14.09.2018)

Državni zavod za statistiku, *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stanovništvo prema spolu i starosti*

Državni zavod za statistiku, 2001 .*Nacionalna klasifikacija vrsta građevina*, Središnji registar prostornih jedinica, 2013.